

Տարեկանը կ'աւարտի, վարժու-
հին հետ տնտեսն ալ կը զարգին
պատշաճէ։ Այս վեր զարգին պատշաճէ
բացատրութիւնը «Բնական» հրա-
ժած են» թարգմանիչ էին ան տանի
լրագրիչները։

Ը.
Համբարը, միշտ համբարը, զը-
կանքի օրերու մէջ գիտնալ ակաւ
սեղմը, սեղմը աշխատի որ արուն
լեցուէր հոն, յորմիւ յատուի, մաշկը
աւել ընելը գտնին համագործակց
համար։ Ան ամէնքը ընական էր որ
գիտնականը զոգտնելէն քիչ քիչ տան
պաշտպանը։

Ճակարի զրկելն սեւ չէր զըտնե-
ր, խնամած ամենքը ծուռ եղեր էր,
որուն չուէին տակ պիտի զար նստի
քիչ օրէն, ու կ'անգին մէջ կոնակը
բարձին չի ստուգ կնիկը պիտի հանգչէր
այլիւս։

Եւ հանգչած էր։
Տղան, արդի աւուր գործին չափով
վարդի պէս սկսած էր արկնցել ի-
րենցերը։

Իրական ցորեկ մըն է։ Մայր ու
ղաւթի դէմ դիմապատկեր կը խառնեցին։
—Ամենքն անուշ միտքարութիւնը
երկէ ունեցալ, մայրիկ։
—Մըտալ։
—Կամայ մը ստացալ երկէ, Ամ-
բաջ կ'անցը տղոց դատարարաւու-
թեամբը անուշած վարժարան մը,
հիմակ ծիր, ինչպէս և անկարող աշ-
խատելու նպատակ կը խնդրէր իւր
ժամանակին ին ալ դատարարական է
եղեր։ Տեսնալով ինչ ինչ զրուած
նամակ մը, մայրիկ։ Այնպիսի յազուա-
ցալ որ առած ամասկանին կէտ իրեն
զրկեցին։

—Առած օրերով կէտէն ապ, հաւ-
րուած։
—Անը տուածը ձայնը գիտնալու
չէ կ'ըսէ Յիսուս, դուք իմեն աշխատ-
մայրիկ։
—Էյ մի՞նչ է եղեր ատ վարժարանը։
—Ո՛ր պիտի ձայնաս, եւ ան-
գամ չեմ իշխեր կոր, Միայն Համբար-
նուսնա։

Մօրը դէմքին վրայ խնայ դայրովի
կնիկները կ'որոշեցան։ Տղան
արտասանածը երբեմն տեսնելն ա-
նուն էր։

Ու՛րիւն։
ՆՈՐԱԿԵՐ ՍԵ ՈՐ...
Ի ԲԱՅԱՆՈՒԹՅԱՆ
«...ՆՈՐԱԿԵՐ ՍԵ ՈՐ...»
«...ՆՈՐԱԿԵՐ ՍԵ ՈՐ...»
«...ՆՈՐԱԿԵՐ ՍԵ ՈՐ...»

Կար չկար...
Բայց խնդրի կար չկարին վրայ չէ,
այլ ատ կայ ու կը մնայ թէ, այս օրերս
Դատարարի մէջ օրուան խառնու-
թեան նիւթ եղեր է աշխատ մը կը
մայրը գտնուէր զրուած... Չորով մը
պատշաճաւ։

Երէ մայր կ'ընէր պատմութիւն։
Եւ կ'ըլլայ որ... գիշեր մը, առ-
տուան դէմ աղբիւր մը կը ծնի և ծնող-
քը — աղբար մարդիկ — նորածին Դա-
տարարի Ս. Թաւառը եկեղեցին
դուռէն կը կանեն։

Միտնա հոս մարդիկ յանցանք չու-
նին, միայն և միայն 10000 ոսկիի հա-
րաւորութիւն մը չունեցանին է յան-
ցանքը և ուրիշ ոչինչ։
Մրախի մի՛ սիրել խնդրեմ... ու-
րովհետեւ ասկէ վարն է չլինել...
ալ իսկ Դատարար։

Աղբարները խօսիլ կը սկսին, պա-
ռուսները եկեղեցի երեւալ կը պատրաս-
տուին և... ժամով աղբարը աշխարհ
չլինելով... հաւեւ դուռը կը բանայ,
երբ գտնուէր մէջէն, պարիկ աղբիւր
կը սկսի պատալ։

Ժամովը որ այդ օրը փոխեցաւ մը
ունէր վարժարան, շատ խիտ դէմք, մը
կը չինէ ու գտնուէր անկողնով խորհր-
դարան կը տանէ։

Կին Թաւառ... պատմութիւն։
Ձէք հաւանք։ Երէ կին թաւառա-
նիւրը ըլլային, ապաւնալու պաշ ըն-
կեցիկը կը կերակրէին... ծնվում։
Եւ զիտ կըլլալ ընկ թէ... անգուստ
են կնիկը։

Կանցնի վարկեանները, կ'անցնին
ժամերը ու թաղ. խորհուրդի բոլոր
Ազգայնաւոր, Մեծապալը և Մեծապա-
տի անդամները կուգան հետգնահե-
տ։

Ծառի կը գտնուին, ուրիշներ ա-
ւելի գտնուին, դուրս նստել կը թա-
ւառն և վերջապէս մէկը... ասի թա-
ղախորհրդին «Անցէ՛ք և բացման
լուսնը»։

Դատարար կուտայ անգիւրը
և կը հրաժարի որ, երբեք զիտ միայն
հետ միտնալ տան տանի։
Աւ... և աղբիւր միտնալ կը սկսի,
կ'աղբարնայ, կը չինայ, ֆրանսերէն
լրագրիչ և զայնակ գտնել կը ստիկ
և վերջապէս ին որ պէտք է չի բա-
րեղին մը ըլլալու համար։

Եւ այս ամենն վերջ, հարկաւ կը
գտնուին որ աղբիւր մը ձեռք անգը
պատշաճաւ... հիմնական կարն էր,
որով կապուի պիտի փախա՞նէն, եւ,
դուք և նոյն իսկ թաւառ։

18. ի աղբար տառա մըն էր, Գա-
տարարի նախաձեռնութիւն վրայ խնամ-
ած թաւառի մը չուէինաւ կը խոսէին։
Լրագրարութեանը ձայնը ինչպէս
չափ Մալախ, Մալախ, Մալախ...
Որ շատ սիրտը յազուա է.
Նարեկան ալ չէ չափու ինչպէս է
Մեր անդուգական թերթը Մալախ
Միշտ բանախոսներ յազուա է.

Կը պատալին և իրաւունք ունենալ մար-
դիկը.
Ամէն մարդ, թերթը ձեռք ձեռք
կը պատալին. կարգաւու համար այդ
որ անգը ունեցած զէպք մը։

Մայր մը իր աղբիւր և կամ աղբիւր
մը իր մայրը. զորքը. եղբորը, ինչպէ-
ս որ կ'ըսէր... կը գտնեն զիրար...
աւ և անցը, ոչ աւելի, ոչ պակաս։
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.
Այսինքն սա վերը, պատմութիւն
հիմն ըրածա Օր. Ներսիսէն է որ վերջա-
պէս... իրեն ամուսին մը կը գտնայ.

Կուտալ Ստեփն պողոտային ապարանքին
մէջ ալ կատարեալագործութեան գործիք
մը ունէիք հեռախօսի։
Թեոֆիլ.—Այո։
—Օրէն Քոօնին ինչ էր։
—Գրաւորութեան լիազօր պատ-
ուիրակին ինչպէս տեղը։
Թեոֆիլ.—Բայց ինչո՞ւ կ'ընէք այս
հարցումը։

—Եւ ձեզի ճիշտ չեմ խօսիր, Թեոֆիլ-
տեղիքն է որ կը հարցնեմ ձեզ. ան-
հետ, Ս. Թեոֆիլ, դուք զանազան
գործառնութիւններու հետաւոր ե-
ղած էք։
—Ո՛ր, երբեք, երբեք։
—Հիմա, զանք Թեոֆիլ.—Ինչպէս
գործիքն։ Այս ընկերութիւնը դուք բա-
ժին լրայ հաստատեցիք, անանկ չէ։
—Ես ասանկ գործ չունէի, կնոյս
գործն էր ասիկա։

Նախագահը կը դարձնայ, Թեոֆիլ
կը միջամտէ։
—Յայտնի կ'ըլլայ, տէր նախագահ,
ի՞նչ դուք հակառակ էք մեզի։ Քիչ մը
անգղանգաւոր եղէք։ (Միտնալ)։
Նախագահը կը ժպտի և Թեոֆիլ-
քին դառնալով։

—Բաժնեկիցիներ ինչ ըրէք։
—Տեղեկութիւն չունիմ։
—Ինչպէս վրիճար կեցիք անորա-
գործութիւններով հաստատեցաւ։
—Մենք դրամ վճարեցինք անոր։
—Ո՛րպիսի։
—Տեղեկութիւն 5 միլիոն ֆրանք
ստաւ անոր։

—Դուք զազանի գործակալութիւն
մըն ալ հաստատեցէք հոն, չէ։
—Ո՛ր, տէր նախագահ։
Նախագահը լսող Թեոֆիլ. Գրաւ-
որութի գործին մէջ ունեցած գիշերն
վրայ կը խօսի։

—Որ մը, երբ Հանրի Գրաւորութեան
ստան կեցած էր, զորք ըսաւ որ իրեն
հետեւի, գիտնալու համար թէ ո՞ր
կը ընայի։ Տեսաւ որ Օրէն տէր Լուի
մտաւ։ Սեղանը ապաստար մը փնտրեց։
Ապաստարը անհետիւն մը գտաւ գիշերին
Հանրի Գրաւորութեան հետ զուգը բա-
ցուց, և եւ զայն ապաստարին մաս-
նանք ըրի։ Ս. Թեոֆիլ Գրաւորութեան
իր անկողինին մէջն էր, հիւստը
Թեոֆիլը մէկ կողմ նստեց ըսելով
«Չեմ ուզիր» բայց այդպէս անոր
տախտակը «կը բաւէ և եւ ձեզի
տան»։

Նախագահը կ'ըսէ թէ Ս. Բա-
ժնեկի իրենց նամակներ կը
գրէր H. C. R. սկզբնաւորաւ
հասցէին։
—Այս հասցէով նամակներ կ'ա-
նէիք։
—Ո՛ր։
—Լուիս փողոցի նամակատունը
չէիք երբաւ։
—Յաճախ։

Թեոֆիլ կը յայտնէ թէ շատ անգամ
Գիւնաւ գրաւորութեան ըրով կ'երթար,
և հոնի Լուիսի նամակատունը, բայց
կ'ըսէր թէ երբեք Գրաւորութեան
թղթակցութիւններուն տեղեկ չէ, և
չէ առած գանձը։

Նախագահը Գրաւորութեան գոր-
ծին մէջ Թեոֆիլին մաս չունեցան յայտ-
նող խօսքերէն հաւքը, կը դառնալ
Թեոֆիլ վրիճարին, որուն Թեոֆիլ կը
պատասխանէ սապիւն։

—Թանք վրիճար մէջ ամէն բան
կանոնաւոր էր։ Ծառ հիմալի վար-
կութիւն մըն էր։ Իմիջ հիմալ կ'ընէ
թէ ըսողաւոր ալ կը խալայի և գի-
շի խմբու համար Օրէնի Գրաւոր կ'ը-
նայի, բացարձակապէս սխալ։ Իրաւ-
նոյս հետ կ'ընային հոն, թէ եւ
մոտանալէն չեմ (ծիծաղելով), բայց
զաւարճաւոր մօրը համար է որ կ'ը-
նան։ Երէ չեմ իմանալ, պատ-
շաճաւ այն է որ ժամանակ ունեցած
չեմ (ծիծաղելով)։

—Զեր կնիք ամասկան հաւքար ֆը-
րանք կը ծախէր, անանկ է։
—Չափաւորապէս։
—Երբեք զին մըն ալ ունէիք որ
6000 ֆր. մօտ կը ծախէր։
Թեոֆիլ փողոցը տուն մը ունէիք,
ընեիք գիշերը։
—16.400 ֆրանք։
—Ինտեր վարդիքը։
—Զը վարդիքը Սեֆն մարդ գիտի
թէ երբեք կամ չորս կին ունեցած եմ,
չափաւոր է ալ (Միտնալ)։

—Ինչ մըն ալ ունէիք եղեր Դալիս
անուան, որուն հետ Օրէն թաւառը
գտնէր էք, որ մը, երբեք մօրու ըրով
ծախեալ վրիճար մէջ։
—Շիտով է, Մատանայ անանկ ու-
ղեց անանկ ըրի։
—24.000 ֆրանք ծախեալ էք ալ
կնիքը հետ։

—Քիչ մը պակաս։
Նախագահը լսող Թեոֆիլ. նիւ-
տառութիւն կը յանձն իր քրոջը Ա.
մնացին ալ թողէք, Թեոֆիլ պան-
ցէք խօսքը։

(Ծառնակելով)
Վարդ Գրաւորութեան մը պէտք կայ, գ-
նացնիք օրաբարակաւ։ Ղիկի Մա-
գուսի գրաւորութեան։

Վրիճարին մէջ ամենքն զրամ տուաւ,
բան մը չափեցաւ։
Թեոֆիլ.—1877ին, զան ամսական
էր, զինուորական ծառայութիւնէ փա-
խաք և եղբայրները ձեր տեղը գրէր,
անպէս չէ։

Թեոֆիլ.—Ո՛ր, եւ կը փախալէր ծա-
ռայել բանակին մէջ, բայց գիշարաւոր
չեղանքը զին արդիւն ըլլալու համար,
(ծիծաղելով)։ Թեոֆիլ կ'ըսէ «Եւ թէ,
Բալթիկ օվերներէն մէկուն մէջ տեսած
է Գրաւորութեան եղբայրները, բայց կ'ը-
նան անոնց անուան հասած նամակ-
ները նամակատունէն անհետ կամ ա-
նոնց կողմէ փոխադրաւոր մը ներ-
կայանցները։

Նախագահը լսող Թեոֆիլ. Մատա-
կաւար երթալուն վրայ խօսելով
կ'ըսէ։
—Ինչո՞ւ հոն չորս հաւքար չէք գտ-
նող անանկ ուղեւէք էք, և մտնելով յա-
րաբարութեան մէջ մտած էք ժամանակ
միտնալութիւններու հետ անոնց հա-
տացնելով որ քան միայն ֆր. զրա-
մագլի մը ձեռք կը գտնէք։

—Ես ֆրանսիստ եմ (ծիծաղելով)։
—Ինչպիսի մէջ երբեք թողալով
բարեւ իմանալ զազանք, ինչ ըրէք.
Թեոֆիլ անոր վրայ ծախալով ըրէր
կ'ըսէր, Թեոֆիլ ալ կը ծիծաղէ։
—Եւ հոն կ'երթայի պահանջատե-
րեւոր ուսելիք խմբի մը տուր. հա-
մար։

—Դուք զազանի գործակալութիւն
մըն ալ հաստատեցէք հոն, չէ։
—Ո՛ր, տէր նախագահ։
Նախագահը լսող Թեոֆիլ. Գրաւ-
որութի գործին մէջ ունեցած գիշերն
վրայ կը խօսի։

—Որ մը, երբ Հանրի Գրաւորութեան
ստան կեցած էր, զորք ըսաւ որ իրեն
հետեւի, գիտնալու համար թէ ո՞ր
կը ընայի։ Տեսաւ որ Օրէն տէր Լուի
մտաւ։ Սեղանը ապաստար մը փնտրեց։
Ապաստարը անհետիւն մը գտաւ գիշերին
Հանրի Գրաւորութեան հետ զուգը բա-
ցուց, և եւ զայն ապաստարին մաս-
նանք ըրի։ Ս. Թեոֆիլ Գրաւորութեան
իր անկողինին մէջն էր, հիւստը
Թեոֆիլը մէկ կողմ նստեց ըսելով
«Չեմ ուզիր» բայց այդպէս անոր
տախտակը «կը բաւէ և եւ ձեզի
տան»։

Նախագահը կ'ըսէ թէ Ս. Բա-
ժնեկի իրենց նամակներ կը
գրէր H. C. R. սկզբնաւորաւ
հասցէին։
—Այս հասցէով նամակներ կ'ա-
նէիք։
—Ո՛ր։
—Լուիս փողոցի նամակատունը
չէիք երբաւ։
—Յաճախ։

Թեոֆիլ կը յայտնէ թէ շատ անգամ
Գիւնաւ գրաւորութեան ըրով կ'երթար,
և հոնի Լուիսի նամակատունը, բայց
կ'ըսէր թէ երբեք Գրաւորութեան
թղթակցութիւններուն տեղեկ չէ, և
չէ առած գանձը։

Նախագահը Գրաւորութեան գոր-
ծին մէջ Թեոֆիլին մաս չունեցան յայտ-
նող խօսքերէն հաւքը, կը դառնալ
Թեոֆիլ վրիճարին, որուն Թեոֆիլ կը
պատասխանէ սապիւն։

—Թանք վրիճար մէջ ամէն բան
կանո

